O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№ 3.11.299

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 25 декабр шанба
Сотувда эркин нархда
№ 254 (2292)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Бисмиллоҳир раҳмонир раҳийм

Муҳтарам Президентимиз!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Муборак Ҳаж зиёратига борувчиларга ёрдам кўрсатиш ҳақида"ги Қарорининг Муборак Рамазони шариф арафасида эълон қилиниши диёримиз мўмин-мусулмонларини ғоятда мамнун этди. Айниқса, мазкур қарорда зикр этилган енгиллик ва имтиёзлар эл кўнглидаги айни муддао бўлди.

Қарордан илҳомланиб, мамлакатимизни тараққиёт ва озодлик йўлидан бошлаб бораётган, диёримизнинг барча фуқаролари учун тенг шароит ва имкониятлар яратиб бераётган, муқаддас динимиз ва қадриятларимизни тиклаётган Сиз муҳтарам инсонга барча мусулмонлар номидан миннатдорлик изҳор қиламиз.

Юртимиз мустақилликка эришганидан буён ўтган вақт мобайнида Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятида муносиб ва ўзига хос ўринга эга бўлди.

1600 дан зиёд масжидимизда мусулмонлар эмин-эркин ибодат қилмоқдалар. Мустақиллик йилларида 20 мингдан ортиқ юртдошимиз муборак Ҳаж зиёратини амалга оширишга муваффақ бўлди. Сизнинг ташаббусингиз ва бевосита иштирокингиз билан Имом ал-Бухорий ҳазратлари ва бошқа уламоларимизнинг шуҳратини оламга янада кенгроқ таратаётган тадбирлар амалга оширилди. Юртимиз мусулмонлари ҳукуматимиз олиб бораётган изчил сиёсатни дилдан қўллаб-қувватлаб, эл-юрт равнақи, халқимиз бахт-саодати, миллий ва маънавий қадриятларимизни қайта тиклаш йўлида қилаётган барча хайрли ишларингиздан беғоят мамнун бўлмоқда.

Ўзбекистондаги барча мусулмонлар 2000 йил 9 январ куни Сиз, халқимизнинг осойишта ва фаровон турмушини олий мақсад деб билган азиз Президентимиз учун овоз берадилар, деб ишонтирамиз.

Эзгу ишларингизда Аллоҳнинг ўзи Сизга мададкор бўлсин.

**Самимий эҳтиром ила,
Ўзбекистон мусулмонлари идораси Уламолар кенгаши.**

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ХОРАЗМЛИК САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВИ

Мустақил Ўзбекистоннинг энг янги тарихидаги муҳим сиёсий воқеа — 2000 йилнинг 9 январида бўлиб ўтадиган Президентлик сайловига икки ҳафтадан сал кўпроқ вақт қолди. Истиқлол туфайли ўз тақдирини мустақил белгилаш ҳуқуқига эга бўлган халқимиз бу тадбир билан иқтисодий ислоҳотлар ва демократик ўзгаришларнинг давом эттирилиши ҳамда чуқурлаштирилиши, ижтимоий барқарорлик ва фуқаролар ҳамжиҳатлигининг мустаҳкамланиши, фаровонликнинг ошиши ва она-Ватаннинг гуллаб-яшнаши борасидаги умидларини боғламоқда.

Урганч шаҳрида Фидокорлар миллий демократик партиясидан Президентликка номзоди кўрсатилган Ислом Каримовнинг Хоразм вилояти сайловчилари билан бўлиб ўтган учрашуви бунинг яққол далили бўлди.

Учрашувни Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи 12-Хоразм округ сайлов комиссиясининг раиси Ибодулла Бойжонов очди.

Президентликка номзоднинг ишончли вакили, Боғот тумани ҳокими Шакаржон Хўжаниёзова йиғилганларни Ислом Каримовнинг таржимаи ҳоли ва сайловолди дастури билан таништирди. У Ислом Каримовнинг ўзбек давлатчилиги ва халқимизнинг миллий ўзлигини англаши йўлидаги хайрли ишларнинг ташаббускори ва асосий ташкилотчиси эканлигини таъкидлади.

Учрашувда Ислом Каримов нутқ сўзлади.

— Агар мендан ҳақиқий жасорат намунаси нима, деб сўрашганда, — деди Ислом Каримов, — хоразмлик оддий деҳқоннинг мураккаб иқлим шароитидаги ҳар кунлик меҳнати қаҳрамонлик, деб жавоб берган бўлур эдим.

Муқаддас Хоразм заминида бундан уч минг йил муқаддам миллий давлатчилик асослари яратилган. Ўзбекистон мустақилликка эришганидан буён, бу ерда кенг кўламли ўзгаришлар содир бўлди. Бундан икки йил муқаддам Хива шаҳрининг 2500 йиллиги халқаро миқёсда нишонланганлиги, орадан минг йил ўтиб, Хивада дунёдаги энг биринчи академия бўлган Маъмун академиясининг қайта ташкил этилганлиги бунинг яққол далилидир.

Яқинда вилоятда халқимизнинг миллий қаҳрамони Жалолиддин Мангубердининг 800 йиллиги ва ўзбек мумтоз адабиётининг атоқли намояндаси Муҳаммад Ризо Огаҳийнинг 190 йиллик тўйи нишонланди.

Вилоят иқтисодиётида ҳам янгиланиш жараёнлари давом этмоқда. Хоразмда мамлакат саноатининг янги соҳаларида етакчи деб ҳисобланадиган йирик корхоналар барпо этилди. 1200 та собиқ давлат корхоналарида мулкчилик шаклининг ўзгарганлиги ислоҳотлар тобора чуқурлашиб бораётганлигини кўрсатмоқда. Бунинг учун йирик инвестициялар, хорижий сармоялар жалб этилмоқда.

Ислом Каримов қайд этганидек, ҳукуматимизнинг шу йил май ойида қабул қилган қарорига кўра, вилоятда бозор ислоҳотларини чуқурлаштириш ва ижтимоий-иқтисодий тараққиётни тезлаштиришга доир дастур амалга оширилмоқда. Бундан кўзланган асосий мақсадлардан бири — яқин уч йил ичида 100 мингдан ортиқ янги иш ўринларини барпо этишдир.

Учрашувда сўзга чиққан ал-Хоразмий номидаги Урганч давлат университетининг талабаси Назокат Маткаримова, Хоразм Маъмун академиясининг раиси Азимбой Саъдуллаев, республика "Маънавият ва маърифат" марказининг вилоят бўлими раҳбари Гавҳар Ибодуллаева, Хонқа тумани Олажа қишлоғи фуқаролар йиғини раиси Шоҳназар Йўлдошев Ислом Каримовнинг вилоят аҳлининг чексиз ҳурмати ва ишончига сазовор бўлганлигини қайд этиб, уни мустақилликнинг мустаҳкамланиши ва Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнашининг кафили эканлигини таъкидлашди.

**Тимур ШАМАКОВ,
ЎзА мухбири.**

АБДУЛҲАФИЗ ЖАЛОЛОВНИНГ ФАРҒОНАЛИК САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВИ

Фарғона шаҳридаги Юсуфжон қизиқ Шакаржонов номли вилоят театрида Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан мамлакат Президентлигига номзод, мазкур партия Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалоловнинг вилоят сайловчилари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувни Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи 11-Фарғона округ сайлов комиссиясининг раиси Расулжон Тожиев бошқарди.

Президентликка номзоднинг ишончли вакили — Ўзбекистон Халқ демократик партияси Фарғона вилоят кенгашининг биринчи котиби Анваржон Эгамбердиев сайловчиларни Абдулҳафиз Жалоловнинг таржимаи ҳоли ва меҳнат фаолияти билан таништирди. Нотиқ А.Жалолов таниқли олим, жамоат арбоби сифатида мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, юртимиз илм-фани салоҳиятини ошириш, унинг амалий натижаларини кундалик ижтимоий-иқтисодий ҳаётимизга татбиқ этишга қаратилган кўплаб рисола ва илмий мақолалар муаллифи эканини таъкидлади. Кейинги вақтда у раҳбарлик қилаётган партия сафи ўсиб, сиёсий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди.

Учрашувда сўз олган Абдулҳафиз Жалолов сайловчиларни ўз сайловолди дастури билан таништирди.

Фарғона давлат университети талабаси Зуҳро Акбарова, олтиариқлик уруш ва меҳнат фахрийси Маматқул Мустафоев, "Ўзбекистон овози" газетасининг Фарғона вилоятидаги мухбири Алишер Ибодинов, Марғилон шаҳридаги 7-ўрта мактаб ўқитувчиси Эъзозхон Қосимова ва бошқалар барча сайловчиларни 2000 йил 9 январ куни бўладиган Президент сайловида мустақил мамлакатимизнинг буюк келажаги учун амалий ва ҳалол меҳнат қиладиган муносиб номзод учун овоз беришга чақирдилар.

**Р. КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири.**

ҒЎЗАЛЛАШАЁТГАН ТОШКЕНТ

Тошкент шаҳрида атиги икки-уч йил давомида бўлмаган киши бугун бу ердаги ўзгаришларни кўриб, ҳайратга тушиши табиий. Ҳақиқатан ҳам, мустақиллик йилларида пойтахтимизда мисли кўрилмаган бунёдкорлик ишлари амалга оширилди: кўплаб янги турар жой бинолари, меҳмонхоналар, боғ ва хиёбонлар, музейлар, савдо мажмуалари, бозорлар, гузарлар, йўллар ва кўприклар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Айни кунларда ҳам шаҳримиз катта қурилиш майдонига айланган. Жумладан, Матбуотчилар ва «Сайилгоҳ» кўчалари оралиғида йирик савдо мажмуи, автомобиллар сақланадиган 2 қаватли ерости саройи, йўлкалар ва фаввоаралар бунёд этилаяпти. 12-трестга қарашли 51-қурилиш бошқармаси бинокорлари ушбу иншоотларни Наврўз байрамига қадар ишга тушириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: бўлажак савдо мажмуи; Миразиз Ҳидоятов 16 йилдан бери қурувчилик касбини ардоқлаб келаяпти; участка бошлиғи Жасур Зокиров (ўнгдан), қурувчилар Шариф Норов ва Икром Мўминов қурилиш лойиҳаси билан танишмоқдалар.

**Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ
олган суратлар.**

НАВРЎЗГА ТАЙЁРГАРЛИК БОШЛАНДИ

Вазирлар Маҳкамасида келгуси Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, ташкилий қўмита раиси Ҳ.Кароматов бошқарди.

Мажлисда пойтахтда ўтадиган асосий байрам томошасининг сценарийси ва асосий саҳнасини тайёрлаш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди. Бу борада Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси А.Орипов, режиссёр Р.Ҳамидов, "Тошкентуйжойинвестқурилиш" корпорацияси раиси Т.Зокировнинг ахборотлари тингланди.

Байрамни ҳар қачонгидан ҳам жозибалироқ ўтказиш учун сценарийни замон талабидан келиб чиқадиган янгиликлар ҳамда қадимий урф-одатларимизга хос анъаналар билан такомиллаштириш кераклигига эътибор қаратилди. Тантаналарда ҳақиқий Наврўз руҳи акс этиб туриши учун байрам дастурини янги қўшиқ ва янги овозлар билан бойитиш, миллий йўналишдаги эстрада қўшиқлари, фольклор-этнографик асарларга эътиборни кучайтириш зарурлиги қайд этилди. Келаси йилнинг Соғлом авлод йили деб эълон қилиниши муносабати билан байрам томошаларига кўпроқ ана шу руҳни сингдириш лозимлиги таъкидланди.

Бўлажак байрамни уюшқоқлик ва мазмунли ўтказиш учун халқ оғзаки ижоди, миллий урф-одатлар, қадриятларни тараннум этувчи, баркамол авлодни тарбиялашга қаратилган юксак бадиий дастурлар яратиш бўйича танловлар эълон қилиш ҳамда Маданият ишлари вазирлиги билан биргаликда пойтахтдаги асосий тадбирларда иштирок этадиган бадиий жамоалар дастурларини саралашни қисқа муддатда ҳал этиш лозим, деб топилди.

Шунингдек, мажлисда анъанавий халқ ҳунармандчилиги ва амалий санъати маҳсулотлари савдо-кўргазмасини юқори савияда уюштириш учун ҳунарманд усталар танловини ўтказиш тўғрисида келишиб олинди.

(ЎзА)

"ВАТАНПАРВАР" ТАШКИЛОТИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон Республикаси Мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти Марказий Кенгашининг пленуми бўлди. Уни Кенгаш раиси А.Абдуқаҳҳоров бошқарди.

Пленумда Президентимиз Ислом Каримов томонидан 2000 йил мамлакатимизда Соғлом авлод йили, деб эълон қилиниши муносабати билан Мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилотларида спортнинг техник ва амалий турларини янада ривожлантириш дастури муҳокама этилди ва тасдиқланди.

Пленумда мазкур ташкилот олдида бу борада масъулиятли вазифалар турганлиги таъкидланди. Зеро, мамлакат ёшларининг аксарият қисми ана шу жамоат ташкилотида ғоявий, жисмоний ҳамда маънавий жиҳатдан камолга етиб, ҳарбий хизматга йўлланма олади. Келажагимиз бўлган ёш авлодни руҳан бой, жисмонан соғлом, мустақил Ватан ҳимоясига доимо шай этиб тарбиялашда спорт алоҳида аҳамиятга эгадир. Ҳозирги вақтда республикада спортнинг техник ва амалий турлари билан 150 мингдан зиёд ёш шуғулланмоқда. 136 та спорт-техника клуби, 35 та спорт-ўқув машқ базасига эга бўлган техника мактаби фаолият кўрсатмоқда.

Пленум қатнашчилари ташкилотнинг барча аъзоларини 2000 йил 9 январ куни бўладиган сайловда Ислом Каримов номзоди учун овоз беришга чақирдилар.

(ЎзА)

ДИПЛОМАТИК МУНОСАБАТЛАР ЎРНАТИЛДИ

Перу Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий ваколатхонасида Ўзбекистон Республикаси ва Перу Республикаси ўртасида БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхоналар даражасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисидаги қўшма коммюнике имзоланди.

Ҳужжатни Ўзбекистон томонидан Ўзбекистон Республикасининг БМТдаги доимий вакили, Фавқулодда ва Мухтор элчи Алишер Воҳидов, Перу томонидан эса Перу Республикасининг БМТдаги доимий вакили, Фавқулодда ва Мухтор элчи Франциско А. Тудела имзоладилар.

«Жаҳон» АА.

ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАСИ

Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар маҳаллий ва хорижий бозорда ўз харидорини топиши мамлакат иқтисоди ва савдо тизими ривожида муҳим аҳамият касб этади. Миллий товарлар қанчалик харидоргир бўлса, ишлаб чиқариш салмоғи шунчалик ошади. Айниқса, аҳолига сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда зарур эҳтиёж молларини янада кўпроқ етказиб беришда бу жуда қўл келади.

Ана шу мақсадда "Ўзэкспомарказ" анъанавий кўргазма ташкил этди. Уч кун давом этадиган бу тадбирда мамлакатимизнинг ўнлаб уюшма, концерн, фирма ва компаниялари ўз маҳсулотлари билан иштирок этмоқда.

Кўргазмада қандолат маҳсулотларидан тортиб, қурилиш материалларигача, заргарлик буюмларидан машина эҳтиёт қисмларигача — барчаси жой олган. Шунингдек, кийим-кечак, атир-упа, уй-рўзғор анжомлари ва бошқа кўплаб маҳсулотлар зиёратчилар эътиборига ҳавола қилинган. Кўргазмага келганлар бундай тадбир янги йил арафасида айни муддао бўлганини эътироф этмоқда.

Кўргазма 27 декабрга қадар давом этади.

(ЎзА)

Қишлоқ мактабида ўқитувчилик қиламан. Турмуш ўртоғим кутубхонада ишлайди. Шу йил ёзда бирданига икки ўғлимиз олий ўқув юртига ҳужжат топширишди. Ўқишга кириш осон эмаслигини ўзим яхши биламан. Шу боис, фарзандларим қандай қилиб ўқишга кираркин, деган ташвиш хаёлимни тарк этмасди.

АДОЛАТ УЧУН ТАЪЗИМ

Буни қарангки, болаларнинг иккалови ҳам тест синовларидан юқори балл олиб, ўқишга кириб кетишди. Қувончимиз чексиз, бутун қишлоқ бизни табриклаган. Баъзилар қандай қилиб ўқишга киритдингиз, деб сўрашди ҳам. Мен мустақил мамлакатимизда ёшларнинг билим даражасини аниқлашнинг энг адолатли усули туфайли, тест тизимини Ўзбекистонга изчил жорий этган Президентимизнинг доно сиёсати туфайли шундай кунга келдик, деб жавоб қилдим. Гапнинг очиғи, жаҳоннинг кўплаб ривожланган мамлакатларида ана шу усул туфайли катта муваффақиятларга эришиляпти. Юртбошимиз истиқлолнинг илк йилларидаёқ тестни ҳаётимизга олиб кирдилар. Эндиликда тест баркамол авлод етиштиришга муносиб хизмат қиляпти.

Фикримни яна бир қиёс билан исботлайман. Бизга қўшни бўлган аксарият мамлакатларда тест жорий этилмаган. У жойларда ўқишга кириш борасида адолатсизлик ҳоллари кўп учраётганлигини ота-оналарнинг ўзлари тан олишяпти. Демак, бизда тест — адолат тимсолига айланиб бўлди. Мен ана шундай ишларнинг ташаббускори бўлгани учун Президентимизга таъзим қиламан ва келгуси йилнинг 9 январида у киши учун бажонидил овоз бераман.

**Қодир ҚИЛИЧЕВ,
Бухоро вилояти,
Когон туманидаги
«Ўзбекистон» жамоа хўжалиги.**

Навоий иссиқлик ва электр ишлаб чиқариш станцияси (ГРЭСи) мамлакатимиздаги йирик корхоналардан бири. Бу ерда 10 минг нафарга яқин ишчи-хизматчи меҳнат қилади. Корхона 50-йилларнинг охирида Қизилқум минтақасига кирувчи Навоий, Зарафшон, Учқудуқ шаҳарларидаги саноат мажмуаларини узлуксиз электр қуввати билан таъминлаш мақсадида кўҳна Кармананинг этагида бунёд этилган эди. Мана, 40 йилдан зиёд вақтдан буён у Навоийдан ташқари Самарқанд, Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятларига, ҳатто Афғонистонга ҳам электр токи етказиб бермоқда.

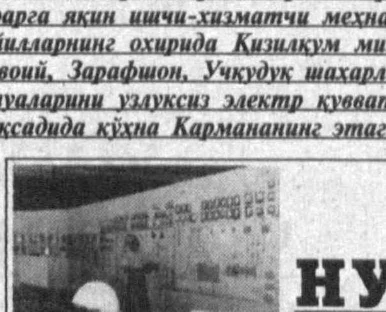

Якун ва таҳлил

НАВОИЙЛИК НУРЧИЛАР — ХАЛҚАРО ТАНЛОВ ҒОЛИБИ

Жорий йилда навоийлик нурчилар Женевада ўтказилган халқаро танловнинг мутлақ ғолиби бўлиб, олтин медал билан тақдирланди. Бу мукофот станцияда арзон ва сифатли электр қуввати ишлаб чиқарилганлиги учун берилди.

Ана шу ютуққа қандай қилиб эришилди? Аввало, Германиянинг «Мёллерс» фирмаси билан ҳамкорликда электр токи олиш учун соатига 100 тонна сувни тиндириб берувчи иншоот бунёд этилди. Кимёвий ускуналарнинг деярли юз фоизи маҳаллий хомашё ёрдамида ишлашга ўтказилди. Булар корхонада амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг муваффақиятини таъминлаётир.

Кези келганда, мустақиллигимиз туфайли юзага чиққан бир ҳақиқат ҳақида ғурурланиб айтишимиз керак. Мустабидлик йилларида маҳаллий кадрларга паст назар билан қараш, уларнинг иқтидорию салоҳиятини атайлаб сезмасликка олиш Навоий вилоятида ҳам ҳукмрон эди. Бугунги кунда улар ўзларининг нималарга қодирлигини амалда исботламоқдалар. Масалан, Виктор Петрович Дейнеко Навоий машинасозлик заводини, Ўрин Ҳасанов «Навоийазот»ни бошқараётган бўлса, айни собиқ Иттифоқ парчаланиб, иқтисодий алоқалар бир қадар узилган пайтда Шуҳрат Исмоилов Навоий иссиқлик ва электр ишлаб чиқариш станциясининг бош директори этиб тайинланди. Албатта, корхонанинг иқтисодий бўҳронлардан қоқилмай ўтиб, бир маромда ишлашида соҳа тилсимотларини «сув қилиб ичиб юборган» мутахассислар, қолаверса, барча ишчи-хизматчиларнинг ҳиссаси катта. Бироқ мамлакатимиз иқтисодиётида муҳим ўрин тутадиган корхонани «тиззалатиб» қўймаслик учун бош директор барчадан кўпроқ ўйлашга ва ишлашга масъулдир. Шуҳрат Иброҳимович бу шарафли вазифани уддалай билди. Ўтган даврда корхона тармоқдаги илғор меҳнат жамоаларидан бирига айланди. Юртбошимиз Навоийга ташрифлари чоғида мустақиллик йилларида етишиб чиққан маҳаллий кадрлар меҳнати туфайли шуҳрати тушмаётган корхоналар қаторида Навоий ГРЭСи ҳақида ҳам илиқ гапларни айтганлари бежиз эмас.

Нурчилар, айниқса, жорий йилни қувончли натижалар билан якунламоқдалар. Уларнинг саъй-ҳаракатлари туфайли ҳозиргача 5,4 миллиард киловатт-соат электр қуввати ва 2,5 миллион гекакалория иссиқлик энергияси ишлаб чиқарилди. Қишки мавсумга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилди.

Биз станцияда бўлганимизда бош директор Фармон Бўронов, Шуҳрат Икромов, Лутфилло Муртазоев, Хайрулло Беккулов, Инна Шаригина, Дилафрўз Муродова, Гулшода Носирова, Қаҳрамон Ғаниев каби нурчиларнинг номларини алоҳида тилга олиб ўтди. Дарҳақиқат, уларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли арзон ва сифатли электр токи ишлаб чиқаришга эришилмоқда.

Корхона раҳбарияти жамоа аъзоларининг унумли ишлашлари, кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун барча шарт-шароитларни яратиб бермоқда. Даволаш профилакторийси ишлаб турибди. Ўтган йили Навоий шаҳрида 40 оилага мўлжалланган уй қурилиб, корхона ишчи-хизматчиларига тарқатилган эди. Айни пайтда шаҳарнинг 17-мавзесида 50 хонадонга мўлжалланган янги-турар жой биноси барпо этилаяпти.

**П. ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.**

БЕБАҲО МЕРОС

Кеча Темурийлар тарихи давлат музейида учинчи анъанавий илмий анжуман бўлиб ўтди

Амир Темур ва Темурийлар даврида яратилган илмий, маданий ва маърифий мерос жуда катта ҳамда бебаҳодир. Ҳазрат соҳибқирон ва унинг комил авлоди — Улуғбек, Бобур, Султон Ҳусайн Бойқаро, Акбар, Жаҳонгир, Аврангзеб ва бошқаларнинг саъй-ҳаракатию раҳнамолигида мужассам этилган бу маънавий мерос нафақат Мовароуннаҳрда, балки ўша замонларда Темурийлар давлати таркибига кирган мамлакатлар, хусусан, Эрон, Озарбойжон, Ҳиндистон ва Покистонда фан, маданият ва маориф соҳасида янги кўтарилиш — Ренессанс даврини бошлаб берди. Мазкур улкан мерос бугун бутун жаҳонни лол қолдирмоқда.

Маълумки, Халқаро Амир Темур хайрия жамғармаси 1997 йили Темур ва Темурийлар даври тарихи ҳамда маданиятини чуқурроқ ўрганиш, уни кенг халқ оммаси, айниқса, ёшлар ўртасида фаол тарғиб қилиш мақсадида ҳар йили бир марта илмий-амалий конференция ўтказишга қарор қилган эди.

Кеча Темурийлар тарихи давлат музейида «Амир Темур ва унинг марказлашган давлат тузиш йўлидаги буюк хизматлари» деб номланган учинчи анъанавий илмий анжуман бўлиб ўтди. Халқаро Амир Темур хайрия жамғармаси, Темурийлар тарихи давлат музейи ва Тошкент давлат ҳуқуқшунослик институти ҳамкорликда уюштирган ушбу тадбирда олимлар, ёзувчилар, шоирлар ва талабалар қатнашдилар.

Анжуманни академик Б. Аҳмедов қисқача кириш сўзи билан очди. Биламизки, Амир Темур ўз фаолиятининг бошиданоқ марказлашган давлат тузишни асосий мақсад деб билган. Шарафуддин Али Яздийнинг хабар беришича, Самарқанд, Қорабоғ, Қаршида ўтказган қурултойларида соҳибқирон шаҳзода, уламо ва алломаларни бирлашиб ишлашга, мустаҳкам ва адолатли давлат қуришда ўзига ёрдам беришга чақирган.

Соҳибқирон фан ва дин аҳлига қарата шундай дейди: «Фан ва диннинг машҳур кишилари ўз маслаҳатлари билан подшоҳларга ёрдам бериб келганлар. Сизлар эса менга нисбатан бундай қилмаяпсизлар. Менинг мақсадим мамлакатда адолат ўрнатиш, тартиб ва тинчликни мустаҳкамлаш, фуқаро турмушини яхшилаш, юртимиз қурилишини кучайтириш, давлатимизни ривожлантиришдир». Шунингдек, у саркарда сифатида, энг аввало, ҳарбий мақсадларини тезроқ амалга оширишга ҳаракат қилган. Чунки улкан давлатни бошқариш осон иш эмасди.

Анжуманда ана шулар ҳақида батафсил тўхтаб ўтилди. Профессорлар Ҳ. Бобоев, А. Абдуазизов, юридик фанлари номзоди А. Жузжоний, тарих фанлари доктори ва номзодлари С. Ғуломов, А. Олимов, Т. Файзиев, филология фанлари номзоди Д. Юсупова, жаҳон тиллари университети катта ўқитувчиси С. Юсупованинг маърузалари Амир Темур давлатида қонун устуворлиги, хорижий мамлакатлар билан савдо ва дипломатик алоқалар, давлатчилик ва қўшин тузилиши, лавозим ва мансаблар, аёллар мавқеи ва роли, Амир Темур ва Темурийлар библиографиясини тузишга оид қизиқарли мавзуларга бағишланди.

Анжуман сўнггида «Амир Темур — илм-фан ва маданият ҳомийси» мавзуида 1998 йили ўтказилган иккинчи Халқаро илмий конференция материаллари асосида чоп этилган «Амир Темур сабоқлари» ҳамда Т. Файзиев қаламига мансуб «Темурий маликалар» (қайтадан тўлдирилган нашри) номли китоблар тақдимоти бўлиб ўтди ва қатнашчиларга эсдалик совға сифатида тақдим этилди.

**Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Замондошларимиз

ЁРУҒЛИК – НИГОҲИНГДА...

Сурхондарёнинг шоирлари-ю, ёзувчилари Омон Бекназаров деган йигитни кўп ҳурмат қилишади ва қўлларидан келганча у ҳақда мақтовлар ёзишади. Бир ёзувчи ҳатто унинг «УАЗ» лақабли оти ҳақида ҳужжатли қисса ёзди. Китоб қилиб чиқарди. Энди «УАЗ»ни ўқисанг ҳам ўқийсан, ўқимасанг ҳам сотиб оласан, деб ўзининг зўраки китоб савдосини қизитиб юборди.

Ўша от эгасининг вилоятдаги энг йирик саноат корхонаси – Шўрчи дон маҳсулотлари комбинатининг бошлиғи эканини эътиборга олсангиз, ўзи от тугул ҳатто эшак миниб кўрмаган қиссанавис оғайнимизнинг келиб-келиб атайин «УАЗ»ни мадҳ қилганига мийиғингизда кулгу туясиз.

Омонбой бўлса танти ва полвон одамлар хилидан эмасми, хушомадни хуш кўрмайди. Ўзи ҳақидаги рост гапларни гапириб юрмайди. У ҳақда баъзи-баъзида одамлардан эшитиб қоламан.

... Омонбой Бойсуннинг Шўроб қишлоғидан. Ризқ-насибаси тортиб Шўрчи томонларга келиб қолган. Кичкина бир ташкилот кассирининг хизмат машинасини ҳайдаган. Сўнг-сўнг ёнилғи ташийдиган эски бир машинага шофер бўлиб ўтган.

Уни шу эски машина тарбиялади. Меҳнатга ўргатди. Тасаввур қилинг: бўйи икки газ келадиган, сочлари жингалак, ҳар кўзи пиёладай йигитнинг елкасида мойи чиқиб кетган узун чопон. Белида сим белбоғ. Машинанинг моторига кунига уч-тўрт кириб чиқади. Ходовой қисмларини қарайди. Шундай бўлгач...

Сим белбоғ белни маҳкам қилар экан, лекин жонажоҳ эски машинаси билан «қучоқлашиб» хайрлашди. Ҳаётнинг каттароқ сўқмоқларига қадам қўйди. Ўқиди. Ишлади. Нефт маҳсулотлари таъминотчиси бўлди. Гузарни обод қилди ва ниҳоят, насибаси эканки, «Шўрчи дон»га раис этиб тайинланди.

Бир суҳбатимизда ундан комбинатдаги янгиликлару, яхши ишларни сўрадим. Ва у узатган қоғоздан ён дафтаримга шу гапларни кўчириб олдим: тегирмон Швейцариянинг «Бюлер» фирмаси лицензиясига кўра ишлаб чиқарилган ускуналар билан қайта жиҳозланди.

Янги жиҳоз нима берди? Биринчи нав ун ишлаб чиқариш 1.8 фоизга кўпайди. Бир унки, қуритиб олинган қаймоқдай. Чиқит қисқарди. Чиқим қисқарди. 48 та ускуна бир жойдан пулт билан бошқариладиган бўлди. Шўрчи шаҳрига тегирмон авваллари чанг пуркарди, цехларда, айниқса, элак цехларида варднинг қуюқлигидан бу ерда ишлайдиган одамлар бир-бирларини зўрға таниб олишарди. Бу цехларда ҳозир гуллар ўстирилмоқда.

1999 йилда ишчи-хизматчиларнинг ойлик маоши олдинги йилдагидан икки баравар кўпайди. Бу ишлар Омонбойнинг даврида, унинг раҳбарлигида бажарилганини ҳамма кўриб турибди. Лекин фақат Омонбой эмас, Замонбой ҳам қилиши мумкин эди бу ишларни. Бу ўзгаришлар корхонадаги мингдан зиёд кишининг меҳнати эканини, бу ерда не муҳандислар, не ишчилар ўз касбига уста бўлиб етишиб чиққанини, бу ютуқлар билан бир қаторда ҳар тўкисда бир айб деганларидек, унча-мунча камчиликлар-у, хатоликлар ҳам содир бўлиб туришини Омонбойнинг ўзи ҳам инкор қилмайди.

Лекин корхона ризқига инган шу файзу, шу барокатнинг не сабаб-синоати бор, деб сўраб қолишингиз мумкин.

Сурхондарёликларнинг тили билан айтганда, Омонбой – шалдираган йигит. Кўнглидаги тилида бўлган, тўғри гапни тап тортмай айта оладиганларни «шалдираган» дейишади.

Қачон борсангиз, корхона гавжум. Дарвозадан тортиб то раиснинг қабулхонасига қадар – шу. Одам тўпланиб қолганда раҳбар қабулни майдалаб ўтирмайди. Шоира (котибаси), ҳамма кирсин, дейди. Кабинет одамга тўлиб, ҳамма жойлашиб ўтиргач, Омонбой, ҳа, Бўри бобо, ассалому-алайкум, дейди ҳассасини иягига тираб ўтирган ва кўзи ожизроққа ўхшаган чолга ўгирилиб.

– Ҳа, Омонжоним, мени сўраяпсизми, – дейди Бўри бобо кўзларини бир нуқтадан узмай. – Заводдан биров буғдой ўғирлабдими. Шу гапни эшитиб келдим, Омонжоним. Кўзим ожиз бўлсаям...

Чоли қурғурнинг жиндак «дипломатия» қилаётганини Омонбой сезиб қолади. Кулиб юборади. Бунақа ишларни ўзимиз ҳал қилаверамиз, Бўри бобо. Сиз Собирга учрашинг. Ҳо-ов сўраганингизни ижро қилади, дейди.

Бобо шошилмайди. Озгина сукутдан сўнг, уннинг нархи ўзгарибдими, Омонжоним, деб сўрайди.

– Йигирма фоизга ўзгарди. Фалон числодан. Лекин Бўри бобо, сизнинг нафақангиз қирқ фоизга кўпайди. Раҳмат денг. Умуман, қари-қартангини эъзозлаб, опичлаб боқаётган Ўзбекистондай мамлакат борми жаҳонда. Ёлғонми ё шу гапим? – дейди Омонбой мушт тугилган қўлларини кўтариб.

– Минг яша. Биз фуқароларнинг бошини силашаяптики...

– Ҳа, Қаюмова, нима иш билан келдинг, дейди у шу заҳоти митингона оҳангдан чиқиб. – Ўрнингдан турмасдан гапиравер.

Сўнг Омонбой яна мушт тугилган қўлларини кўтариб, беихтиёр нотиқлардай гап бошлайди.

– Мана, азизлар, – дейди у кабинетидагиларга Қаюмовани кўрсатиб. – Гулбаҳор бунинг исми. Олти йилдирки, ногирон эрини боқади. Айримлар бор гулдай рўзғорларини арзимаган бир гап билан вайрон қиладилар. Фарзандларини тирик сағир қилиб қўядилар. Нон тепкилик қиладилар. Ўзбекчиликка иснод келтириб, нопок йўлларга юрадилар. Ана Гулбаҳор... Ўзбекнинг Тўмарисию, Лайли-Ширини, Кумушбибиси... Хўш, хотиржамликми Гулбаҳор? – дейди Омонбой яна нотиқлик оҳангидан чиқиб.

– Яхши... Йўғ-е, унчалик ҳам яхши эмас, – дейди бошлиқнинг гапларидан шошиб қолган Гулбаҳор бу ерга нима сабабдан киргани эсига тушиб. – Айтувдим-ку...

Чиқаётиб йўлакда Омонбойга ишхона ходимларидан бири дуч келади. Ниманидир келишиб, кенгашиб оладилар. Уларнинг ўрталаридан унча-мунча гап, гап нима бўлибди, қора мушук ўтганини билардим. Лекин кенгашларидаги ҳозирги самимиятни кўриб, яхши бўпти ярашиб кетганларингиз, дедим. У хандон отиб кулди. Гинакудратни елкасидан орқага ошириб ташламаган одамнинг кўзига бу олам ғурбатхона бўлиб кўринади. Одаммисан, олам кўзингга ёришиб турмоғи шарт. Раҳбар ёки ҳисобдор бўлгани учун эмас, одам одам бўлгани учун жавобгар. Нафақат ишга, ҳаммадан кўра у яхшилик учун, оламнинг ёруғлиги учун жавобгар.

Сўнгги гапларини у митингона оҳангда гапирмади. Шунчаки йўл-йўлакай, иш, гурунг ва кулгу орасида қистириб ўтди.

Омонбойнинг яна бир хислати бор: у газета ўқишни хуш кўради. Иложи борича канда қилмайди. «Халқ сўзи»ни ўзига энг яқин олади. Яхши мақола чиқса, қачон, қаерда бўлмасин дарров менга эслатади, «Зўр» чиқибди, дейди. Уни яқинда бир мажлисда кўриб қолдим. Мени кўриб, тўхтатди.

– Сиз учун гап бор. Одамларимнинг кўпи «Халқ сўзи»га ёзилишибди, – деди.

– Қанча? – дедим.

– Йил тугасин, ҳаммасини жамлаб кейин аниғини айтаман, ҳозирча элликдан кам эмас, – деди.

Мен унинг гапига ишондим, ишонаман. У битта гапни айтади. Айтдими, қилади. Қилгиси келмаса айтмайди.

Тўпори бир ғайрат-шижоат, иш ва муомала юритишда ўша шоферлик йилларидан қолган соддалигу, бугунги раҳбарлик салобатидан ташқари юлдузларга қараб ҳам қувона биладиган шоирлиги кўриниб турган одам ҳақида нималарнидир ёзгинг келар экан, кимларгадир айтгинг келар экан...

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚЎШМА КОРХОНА ИШ БОШЛАДИ

ХОРИЖГА БИР МИЛЛИОН ДОЛЛАРЛИК МАҲСУЛОТ

Чораккам бир литрлик бежирим шиша идишларга қуйилаётган шарбат замонавий конвейердан қадоқланиб чиқиб турибди. Бу иш бир маромда ва узлуксиз давом этади. Коржома кийган ишчиларнинг юмушлари ҳам оғир эмас. Улар ўзларининг юқори малака ва тажрибаларини намоён этиб, техника воситаларини бехато бошқариб туришса бас.

«Худди ривожланган мамлакатлардаги сингари!». Корхона билан яқиндан танишган кишининг хаёлида ана шу фикр маҳкам ўрнашиб қолади. Қолаверса, янги корхона мева ва сабзавотни қайта ишлашга ихтисослашганидан ғоят қувонади. Негаки, деҳқоннинг даласида нима мўл —мева ва сабзавот мўл. Авваломбор, уни нест-нобуд қилмай корхонага сотиш мумкин. Ундан кейин экологик тоза ва нисбатан арзон шарбатлар, қиём (пюре)лар деҳқон хонадонларига ҳам етиб бориши турган гап.

Корхона ишчи-хизматчилари меҳмонларни сабзавот шарбатидан татиб кўриб, баҳосини беришни илтимос қилишади. Шунда кўпни кўрган соҳибкор-тадбиркорлар ҳам «аъло» дея эътироф қиладилар. Негаки маҳаллий хомашёдан энг замонавий технологиялар асосида тайёрланган маҳсулотлар жаҳон андозалари даражасида сифатли.

Айниқса, тўйимлилиги ва сервитаминлиги билан алоҳида ажралиб турувчи сабзи шарбатини айтмайсизми? Маълум миқдордаги лимон аралашмаси уни янада хушхўр ва таъмли қилган.

Сабзи шарбати ўзимизда ҳам ноёб ҳисобланади. Унга хорижда ҳам харидор кўп. Бу эса корхонанинг ўз маҳсулотларини четга сотиш имкониятлари беқиёс эканлигини билдиради.

— Йилига экспортга 1 миллион АҚШ доллари ҳажмида маҳсулот чиқарамиз, — дейди корхона раҳбари Б. Куронбоев. — Умуман олганда, бир йилда 440 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаш ниятидамиз.

Биз ҳикоя қилаётган «Мева» қўшма корхонаси Хонқа туманидаги «Хонқа дон маҳсулотлари» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти ҳузурида яқиндагина иш бошлади. У Италиянинг «ФЕНКО» компанияси билан ҳамкорликда бунёд этилди.

Корхонада дастлабки йили 4320 тонна мева ва сабзавотни қайта ишлаш кўзда тутилган. Кейинги йилларда у тўла қувватга эришади. Тайёрланаётган ўнга яқин маҳсулотлар хорижга сотилса, ажаб эмас.

Бугунги кунда қўшма корхонада 54 ишчи меҳнат билан банд. Уларнинг аксарияти янги касбни эгаллаган ёшлар. Келгуси йилда яна йигирмата иш ўрни очилиши кўзда тутилган.

Сотим АВАЗ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲАЛОЛЛИК, ХОЛИСЛИК БОШ МЕЗОН БЎЛСА...

Юртимиз янги аср арафасида истиқлол берган саодат нуридан баҳраманд бўлди. Фуқароларимиз ўз ақл-заковати, куч-қудрати, билим ва истеъдодини Ватан тараққиёти, фаровонлик йўлида эркин намоён этишдек шарафли кунларни бошдан кечирмоқда.

Бугун том маънода тараққиётимизнинг маънавий юксалиш босқичидамиз. Зеро, куни-кеча бўлиб ўтган Олий Мажлис ва маҳаллий ҳокимият кенгашларига сайловлардаги фаоллик, юртимиз Президентини сайлаш учун ўтказилаётган тадбирлар одамлар онгида, дунёқарашида ижобий ўзгаришлар юз кўрсатаётганидан гувоҳлик бериб турибди.

Биз буни мамлакатимиз Конституцияси қабул қилинган сананинг 7 йиллиги тантаналари кунларида яна бир бор ҳис қилдик.

Мустақиллигимизнинг дастлабки даврларига бир қарайлик. Жиноятчилик ўсиб кетган, ҳар қадамда қонунбузарлик, ўзбошимчалик, «қуруқ арава»ни турли тарафга тортишлар... Эркинлик, адолат деб ҳайқирувчиларнинг аксариси ана шу улуғ ишларга ўзлари соя сола бошлаган эди. Мамлакатни теран, собит бошқариш юзага қалқиганди. Аввалбошдан қатъий ва мукаммал қонунларга эҳтиёж туғилди. Жамият ҳаётига хавф бўлиб турган жиноятчилик муаммоси билан курашиш учун таъсирчан механизм талаб этиларди. Шундай йўл тутилди ҳам. Оламга айюҳаннос солиб, ўта қаттиққўл сиёсат юргизилаётганлигидан «дод»лаганлар ҳам бўлди. Аммо халқимиз тез орада буларни моҳиятан англаб етди: порахўрлар, жиноятчиларнинг уюшган тўдалари, қотиллар, талончи ва босқинчилар, хазина ўмарувчилар, Ватан ва истиқлол муқаддаслигини оёқости қилувчилар, хоин ва хиёнаткорлар, диёнатсиз шахсларга қарши қонун тиғи билангина курашиш мумкин эди. Оддийроқ айтганда, қонунни менсимаганларга ягона, кескин ва адолатли кураш чораси шу эди. Айни пайтда, нопок йўлларга адашиб кириб қолганлар, ҳали тўла «бузилиб» улгурмаган, «умид»ли инсонларга мунтазам равишда эътибор қаратиб келинди. Уларга ўз қадамини ўйлаб босиш, тўғри йўлни танлаб олиш имкониятлари яратила бошланди. Меҳр-мурувват, саховат, амалий ёрдам кўрсатилди.

Қолаверса, 1997 йил – Инсон манфаатлари йили, 1998 йил – Оила йили, 1999 йил – Аёллар йили деб аталганлиги ва улар билан боғлиқ кенг кўламли тадбирларнинг амалга оширилганлиги, шу йилларда қатор амнистия актлари билан алашганларга яна бир бор имкон берилганлигининг гувоҳимиз.

Натижада жазога тортилган минглаб маҳбуслар, маҳкумлар оиласи, жамоаси бағрига қайтди, келажакка ишонч билан ўз яқинлари, ота-онаси, бола-чақалари бағрида ҳалол яшаяпти.

2000 йилга «Соғлом авлод йили» деб рамзий ном берилиши масаласига келсак, бу – мақсад йўлидаги саъй-ҳаракатларимиз давомидир. Зеро, соғлом авлод тарбиясини Ватаннинг келажаги учун қайғуриш, деб тушунмоқ керак. Бу айрим шахслар ёхуд идораларнинг иши билан чекланмайди. Уни Президентимиз таъкидлаганидек, бирданига бажариб ҳам бўлмайди. Касби, ёши, жинси, миллати, сиёсий-ижтимоий мавқеи, иқтисодий аҳволидан қатъий назар, ҳар бир ўзбекистонлик соғлом авлод тарбиясига дахлдордир.

Хўш, мен буларни нега айтаяпман? Сабаби бор. Бу масалага қонунни «ҳатлаб» ўтганлар, ўз номи билан атасак – жиноятга қўл урганлар тақдири ҳам дахлдор. Чунки бу тоифа шахслар осмондан тушган эмас, балки ўз орамиздан чиққан. Уларнинг ҳам ота-онаси, ўғил-қизи, оиласи, қариндош-уруғ ва ёр-дўстлари, маҳалласи бор. Баъзи шахсларнинг гоҳо йўлдан адашиб, гоҳо билиб-билмай қўйган қадамлари одамлар ҳаётига, улар орқали ёхуд тўғридан-тўғри ёш авлод тақдирига тамға бўлиб босилмаслиги лозим. Бошқача айтганда, бу тоифа шахслар ҳам, уларнинг бугунги ва келгуси авлоди ҳам носоғлом муҳитдан қутилиши, руҳан эзилиш, азобланиш, моддий қийналиб қолиш каби омиллар таъсиридан муҳофаза этилиши муҳим аҳамиятга эгадир.

Сабабким, авваламбор, Йўлбошчимиз тутаётган позиция, унинг том маънодаги зукко сиёсати, ўзлари ташаббус кўрсатиб ва бош бўлиб ишлаб чиқилаётган қонунларимиз, улар амалиёти устидан олиб борилаётган кузатиш, назорат ва тузатишлар бир мақсадга — мамлакатимизда адолатли ҳуқуқий жамият барпо этишга қаратилган. Уларни кўрмаслигимиз, англамаслигимиз мумкин эмас.

Мана, бир мисол: яқингача «дунёда энг одил қонун ва адолатпарвар совет суди»нинг қуроли бўлган Жиноят кодексининг 17 та моддаси, ҳарбий ҳолат эълон қилингудек бўлса, ҳарбий жиноятлар содир этганларга нисбатан қўлланиладиган 32 та модданинг 16 тасида айбдорга ўлим жазоси қўлланилиши назарда тутилган ва бу амалда эди. Юртимиз мустақил бўлгач, Жиноят кодексимизни янгиладик. Юртбошимиз ташаббуси билан ундан 10 дан ортиқ жиноятлар учун ўлим жазоси олиб ташланди. Қолганлари – ўта оғир ва ваҳшиёна жиноятлар учун кўзда тутилган ўлим жазосини ҳам афв этиш йўли билан муддатли қамоқ жазосига алмаштириш мумкинлиги қайд этилди. Ҳарбий жиноятлар учун ўлим жазоси мутлақо қўлланилмайдиган бўлди. Бу сўнгги чора аёлларга, 18 ёшга тўлмаганларга қўлланилмаслиги қайд этилди.

Қарияларга, ногиронларга, уруш ва меҳнат фахрийларига, вояга етмаганларга, биринчи марта, эҳтиётсизлик оқибатида жиноят содир этганларга, ўз қилмишининг оқибатини англаб пушаймон бўлганларга, ўзи бош эгиб тавба-тазарру қилганларга, ҳатто Ватанга хиёнат қилишга қаратилган ҳаракатларга тасодифан қўшилиб қолиб, зиёнзаҳмат етказмасдан олдин бу ҳақда маълум қилганларга нисбатан жиноий жазодан озод этишгача бўлган кафолат, имкониятлар берилганлигидан хабардорсиз.

Хўш, булар нимадан гувоҳлик беради? Нималарга ундайди? Улар жамиятимизда қонуний қатъият ва қаттиққўллик билан бирга мурувват, саховат, инсонийлик ва меҳрибонлик кенг томир ёзаётганлигидан гувоҳлик берса, жиноятчига чора кўрувчи мансабдор шахслар – суд, прокуратура, милиция, терговчи ва суриштирув ходимлари учун ўйлаб, «етти ўлчаб бир кесиш»ни одат этишга ундайди, зеро, бу – халқимиз аждодларидан мерос қилиб олган ва қалб тўрида сақлаб келаётган хислат, эзгу фазилатдир.

Гап қонунларимизда акс этаётган кўплаб чоралар орасида қамоққа олиш, озодликдан маҳрум этиш чораси ва жазосини ҳар доим ҳам қўллайверишни одатга айлантирмаслик ҳақида бораяпти. Шу ерда қонунчилигимизда шахс ҳуқуқларини чеклаш асослари ва доираси хусусида баъзи масалаларга тўхталиб ўтмоқчиман.

Илгариги қонунларимизда айбдорни (жиноятчини) фақат «ҳеч қаёққа кетмаслик ҳақида тилхат ва жамоат ташкилоти ёки шахсга кафилликка бериш» орқали очиқда қолдириш мумкин эди. Қолган ҳолларда «қамоқ»дан ўзга эҳтиёт чораси кўзда тутилмаганди. Амалиётдан маълумки, уларнинг дастлабкилари камдан-кам қўлланилар, асосан тоталитар тузумнинг ўзига хос усули – «қамоққа олиш» одат тусини олган эди. Бундай усул жиноятчиликка қарши курашда самара бермаганини биласиз. Давр сайин жиноятчилик саҳни кенгайиб бораверган эди. Хуллас, қамоқ тарбия воситаси бўлолмагани тажрибадан маълум. Қолаверса, жамият бундай ёндашувдан жуда катта маънавий ва моддий зарар кўрарди. Инсон ҳуқуқларини муҳофаза этиш борасида эса гапирмаса ҳам бўларди...

Инсонпарварлик ғоялари билан суғорилган Конституциямиз асосида қабул қилинган янги Жиноят-процессуал кодексимизнинг 297-моддаси бу масалани ҳар тарафлама самара берадиган, жаҳонда тан олинган талабларга мос келадиган мазмунда ҳал этади. Унга кўра, жиноятчининг шахси ва қилмиши бошқа турли ҳолатларни эътиборга олиб, қонунни билиб-билмай бузганларга нисбатан, қамоққа олишдан ташқари — муносиб хулқ-атворда бўлиш тўғрисида тилхат олиш; тергов ва суд хулосасига қадар очиқда қолдириш; шундай шахсларни ишончли шахслар кафиллигига кўра очиқда қолдириш; жамоат бирлашмалари ёхуд меҳнат, ўқув, маҳалла каби жамоалар кафиллигига бериш; вояга етмаганларни кузатув остига олиш учун топшириш; ҳарбий хизматчининг хулқ-атвори устидан қўмондонлик кузатуви ўрнатиш кабилар кўзда тутилган. Улар қаторида «гаров» орқали очиқда қолдириш деган қоида мавжудким, бу мазмун ва моҳияти жиҳатдан амалиётимизда янгиликдир. Ваҳоланки, дунёнинг кўплаб мамлакатларида бу ҳолат синовдан ўтган ва кенг қўлланилиб келган. Афсуски, бундай – иқтисодий ва маънавий фойда берадиган, ишонч, деган юксак туйғуни шарафловчи, инсонийликка йўғрилган қоида суд, тергов, суриштирув амалиётимизда кам қўлланилаяпти.

Уни қўллаш тажрибасини кенгайтириш, шубҳасиз, қатор ижобий натижаларга етаклайди. Хусусан, қамоқ жойларида сақланаётган шахслар сонини, уларни ушлаб туришга кетаётган харажатларни сезиларли камайтиради. Қолаверса, айбланувчи, судланувчининг мулкий жиҳатдан манфаатига таъсири бўлиб, у гаровга қўйилган мулк — пул маблағини сақлаб қолиш учун ўз зиммасига олган мажбуриятини бузмайди.

Биз қамоқдаги шахсларни сақлаш, боқиш, махсус иншоотлар қуриш, шароит яратишдан ташқари, у ёки бу ҳаракатлар учун олиб чиқишда кўплаб кўрикчи, автотранспорт жалб этилишини, ортиқча ҳужжатбозлик, тергов ва суд жараёнларининг чўзилиб кетиши, бекорга катта харажатлар сарф бўлишини биламиз-ку!

Ва ниҳоят, айбланувчи-судланувчи тараф гаров мажбуриятини бузса, гаровдаги мулк-маблағи давлат ҳисобига ўтказилиб, етказилган зарарни қоплаш иқтисодий фойда келтиради. Қамоқдаги шахснинг ижтимоий фойдали меҳнатдан чекланиши, ота-она, эр-хотин ва қариндош-уруғларнинг фаол ижтимоий ҳаётдан узилиб қолиши, сарсон-саргардонлиги оқибатларини гапирмаса ҳам бўлади.

Демак, тергов ва суд органлари бу масалага жиддий эътибор беришлари керак. Чунки иқтисодий жиҳатдан барчага алоқадор бўлган давлат манфаати асосий мезондир. Шу сабабли ҳам қонун қамоқ жазоси билан бирга, қамоқдан ташқари, бошқа жазолар тайинланиши назарда тутилган ҳолларда гаров чорасини қўллаш мумкинлигини акс эттиради.

Унинг талабига кўра, эҳтиёт чорасидан қайси бирини қўллаш масаласини ҳал қилишда суриштирувчи, терговчи, прокурор, суд қўйилган айбнинг оғирлигини, айбланувчининг шахсини, машғулот турини, ёши, соғлиғи, оилавий аҳволи ва бошқа ҳолатларни ҳам эътиборга олмоғи керак. Ўйлайманки, асосан иқтисодий жиноятлар, қолаверса, кам аҳамиятли, эҳтиётсизлик оқибатидаги жиноятларга нисбатан гаров чорасининг кенг қўлланилиши ўз самарасини беради.

Парламентимизнинг 1999 йил 20 августдаги сессиясида мамлакатимиз раҳбари ушбу муаммо ечимига оид янги ташаббусни ўртага ташлади. Унда амалдаги жиноят қонунчилигимизнинг қатор моддаларида қамоқ ва озодликдан маҳрум этиш каби оғир жазоларни енгилроғи билан алмаштириш, имкон қадар озодликдан маҳрум этмасдан бошқа таъсир чоралари кўриш масаласи акс этган эди. Олий Мажлис сессияси таклифларни тўлиғича қабул қилди. Кам аҳамиятли, жамият учун унчалик катта хавф туғдирмайдиган 23 та моддада кўрсатилган хатти-ҳаракатлар учун, албатта, қилмиш содир этувчининг шахси, бошқа тегишли маълумотлари эътиборга олиниб, жамиятдан ажратилмаган ҳолда чоралар қўллаш ушбу қонунга киритилган ўзгартиш ва қўшимчаларга асос қилиб олинди.

Бу янги – инсонпарвар талаблар ҳам қонун амалиётида қўллана бошланди. Аммо, тан олиш керак, айрим суд, прокурор, тергов ходимларининг иш маромида қотиб қолган, инерция билан аввалгидек иш юритиш мароми устунлик қилмоқда. Баъзи ички ишлар идоралари, қидирув ва тергов ходимлари учун ноқонунийлик, жиноят белгиси салгина кўзга ташланиши билан, биз юқорида келтирган ҳолат ва вазиятни сўрамай-нетмай, (аниқроғи ўйламай) шахсни ҳибсхонага йўналтириш ҳолларига дуч келаяпмиз. Айрим прокурорларимиз ҳам «айби борми-бор», деган ақидани одат қилиб, ўйлаб ўтирмасдан «санкция»ни бераверади. Иш судга ўтгач эса, «қамоқдами, демак, озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинлаш» одат қилинган ҳолларга ҳам рўбарў бўлаяпмиз.

Таъбир жоиз бўлса, мен бу борада баъзи фикрларимни, ўз таклиф-мулоҳазаларимни билдирмоқчиман.

Биринчидан, ҳуқуқни муҳофаза этувчи идоралар мутасаддилари, соҳа мутахассислари ва назариячиларни жалб этган ҳолда, инсонни ҳибсга олишнинг пухта асослари мукаммал ишлаб чиқилиши ва соҳа ходимларига «ойна» тарзида тарқатилиши, ўқитилиши ва уқдирилиши керак.

Иккинчидан, тергов ҳибсхоналарини доимо ички ишлар идораларининг ихтиёрига бериб қўйиш ва назорат тартибида маълум муддатларда прокурорлик текширувлари ўтказиш билан бу муаммога тўла ечим топилади, деб бўлмайди. Менимча, бу назоратга жамоатчилик, инсон ҳуқуқлари бўйича ташкилотлар аралашувини ҳам йўлга қўймоқ лозим.

Учинчидан, кам аҳамиятли, унча оғир бўлмаган жиноятлар бўйича прокурор-тергов фаолиятидаги ҳар бир қамоққа олиш фактини юқори турувчи орган назоратга олиши, ўрганиши, қонун доирасида аралашуви лозим. Табиийки, судларда ҳам ушбу тур ишлар бўйича жазо тайинлаш амалиёти мунтазам ўрганилиб борилмоғи, хатолик ҳолати зудлик билан тузатилмоғи муҳимдир.

Тўртинчидан, амнистия актларини қўллаш амалиёти, эҳтиёт чорасини ўзгартириш, жазо ўташ жойларидан муддатидан олдин озод қилиш, қамоқ ва озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ жазоларни шартлиси билан алмаштириш каби фаолиятни мунтазам назорат остига олиш, чуқур ўрганиб боришни амалиётга киритишга ҳожат бор.

Бешинчидан, дастлабки терговда шахсни қамоққа олиш ёхуд судларда озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланишида айбланувчининг шахси нақадар чуқур ўрганилганлиги асосий мезонлардан бири бўлиб ҳисобланмоғи керак. Бунга жамоатчилик, жамоат ташкилотлари, нуфузли идора ва шахслар, депутатлар ёхуд халқнинг ишончли, мухтор вакиллари муносабатларини инобатга олиш ҳам киради.

Олтинчидан, терговда ҳибсга олиш ёхуд судда жазо тайинлашда маҳалла, ўзини-ўзи бошқариш органлари фикри билан ҳисоблашишни йўлга қўйиш лозим. Зеро, шахсни бу ердагиларчалик яхши ва муккаммал билиш мумкин эмас. Бу катта давлат ваколатлари берилган янги бўғин ва тизимларга ишонч билдиришдан ташқари, уларнинг масъулиятини ҳам оширади. Қолаверса, ўзига ишонч олган шахс ўзи ва оиласи яшаб турган жамият олдида жавобгарлигини кўпроқ ҳис қилади. Албатта, шахснинг озод бўлиб қайтгандан сўнгги ҳаёти, меҳнати, иш билан таъминланиши, амалий ёрдам олиши, жамиятга мослашуви (адаптация) каби масалалар юзасидан тегишли органларнинг ваколат доираси ва жавобгарлигини ошириш ҳам муҳим аҳамиятга эгадир.

Хуллас, бугун Ўзбекистон ўз қонунларига таянган ҳолда инсон ҳуқуқлари ҳимоясини кафолатлаш орқали демократия сари дадил бораётганлигини ҳеч ким рад этолмайди.

Президентимиз «суд тизимини ислоҳ қилиш, аввало, ҳукм чиқарувчи судьяларнинг чинакам мустақиллигини таъминлашга қаратилиши керак, судни жазоловчи орган деб биладиган одам судга ўз ҳуқуқлари ва эркинликларини, манфаатларини ҳимоя қилиши лозим бўлган орган сифатида мурожаат қиладиган бўлсин, шундагина суд ҳокимиятнинг ҳақиқий мустақил учинчи тармоғига айланади», дея таъкидлаган эдилар. Бугунги кун судьялари бундан қандай хулоса чиқармоғи керак? Мутлоқ мустақил бўлиб, ўз билганимизча иш кўраверамиз дебми? Асло бундай эмас. Энг аввало судьянинг мустақиллиги, бу халқ ва қонун олдида катта масъулият деганидир. Судьялар инсон тақдирини ҳал этишдек юксак ишончни биринчи навбатда фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда деб билмоқлари лозим. Аввало, қонунийлик, ўз номига мос одил судлов, адолатпарварлик ва фуқаропарварлик, беғараз шафқат ва қатъият, холисона мурувватни судья ўзининг дастуриламали ҳисобламоғи керак. Бу нафақат судьяларга, балки инсон тақдири, ҳуқуқи билан боғлиқ фаолият йўлини тутган ходим – хоҳ прокурор, хоҳ милиция ходими, хоҳ бошқа ҳуқуқни муҳофаза этиш соҳаси вакили бўлсин, барчасига тенг тааллуқли деб ўйлайман.

Бугун – оламни ахборотлар оқими қамраб олган замонда, барчамиз қўшни давлатлардаю бизда бўлаётган ишларни солиштирган ҳолда, эшитиб, ўқиб, зангори экранларда кўриб турибмиз. Бундай бахт ва Ватан камдан-кам халқэлатларга насиб этган, дея фахрлансак арзийди. Унинг қадрига етайлик. Бахтимизни, Ватанимизни, одамларимизни асрайлик. Бир одамга бир марта бўлсада, қилинган адолатсизлик, бу аслида жамиятга, барчага қилинган дағдаға билан тенглигини тушунайлик. Ана шунда халқ одил судни, юритаётган ҳуқуқий сиёсатимизни ўз таянчи деб билади, эртанги кунга, ижтимоий адолатга ишончи ортади.

Сирожиддин МИРСАФОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси адлия вазири.

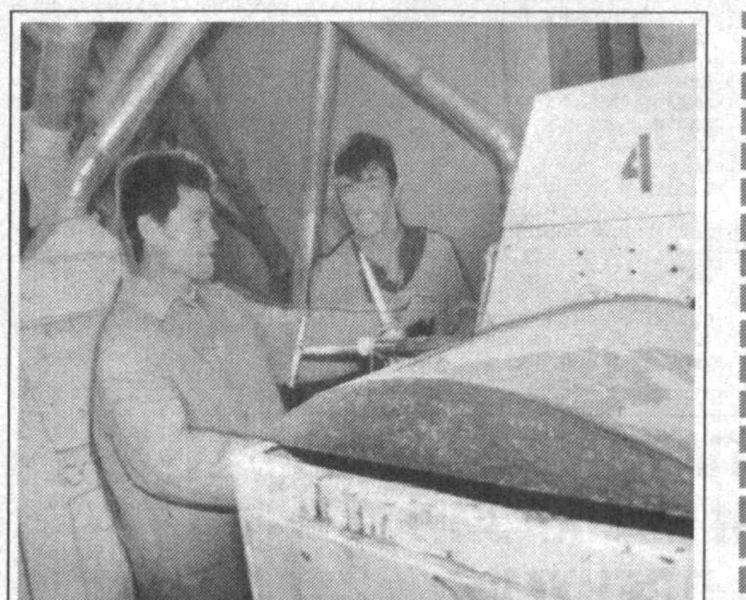

ТАДБИРКОРЛИК ЙЎЛИДА

«Хўжайлигуруч» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти дастлаб шоли заводи тарзида фаолият кўрсата бошлаган эди. 1995 йилдан бошлаб у «Хўжайлигуруч» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти номи билан атала бошлади. Айни пайтда бу ерда 140 нафар ишчи меҳнат қилмоқда.

Мазкур жамиятнинг шоли цехида бир кеча-кундузда 100 тонна, йилига эса 22 минг тонна шоли қайта ишланади. Иш 3 сменада ташкил этилган. Бу ерда тайёрланаётган макарон ва нон маҳсулотлари харидорларга маъқул келаётир.

СУРАТЛАРДА: шолини оқлаш цехида иш қизғин; лаборатория бошлиғи Сауле Еденова ва катта лаборант Камар Нуржонова.

Омонбой МУРОТОВ
(ЎзА) олган суратлар.

Йилнинг энг яхши мактаби

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги “Йилнинг энг яхши мактаби” республика кўрик-танловини якунлади.

Мамлакатимизда халқ таълимини янада такомиллаштириш, Давлат таълим стандарти асосида янги педагогик технологияларни таълим-тарбия жараёнига татбиқ этаётган билим масканларини аниқлаш, рағбатлантириш, илғор педагогик тажрибаларни оммалаштириш тадбирнинг асосий мақсади эди. Йил бўйи давом этган кўрик-танлов республикада илғор педагогик тажриба-синов майдонлари бўлган мактаблар сонини кўпайтиришга ҳисса қўшиш билан бир қаторда, Вазирлар Маҳкамасининг мамлакатимизда умумий ўрта таълимни ташкил этиш, унинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисидаги қарорларини амалга оширишда муҳим рол ўйнади.

Кўрик-танловнинг якунловчи босқичи республика таълим марказида бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлардан ғолиб мактаблар қатнашди. Ҳакамлар ҳайъати ва эксперт комиссияси аъзолари уч кун мобайнида мактаб ҳаёти, ўқувчиларнинг амалий иш намуналари, янги педагогик технологияни таълим ва тарбияга жорий этиш бўйича тақдим этилган фотоальбомлар, видеолавҳалар, шунингдек, “Таълим тўғрисида”ги Қонун ва кадрлар тайёрлаш Миллий дастурини жорий этишга оид кўргазмалар билан танишди. Тошкент шаҳридаги 9-ўрта мактаб “Йилнинг энг яхши мактаби” номини олишга сазовор бўлди.

М. ОДИЛОВА,
(ЎзА).

«ЎЙЛАНМАСДАН ЧИҚАРИЛГАН ҚАРОР»

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

Газетанинг шу йил 28 сентябр сонида юқоридаги сарлавҳали таҳлилий мақола чоп этилган эди. Унда Марғилон шаҳридаги «Мунаввар» хусусий кичик корхонаси билан боғлиқ бўлган ва анча йилардан бери ечимини топа олмаётган муаммолар хусусида сўз юритилганди.

Ушбу масала бўйича Фарғона вилоят ҳокимлигидан жавоб мактуби олинди. Вилоят ҳокимининг ўринбосари, назорат инспекцияси бошлиғи жаноб Б. Мўминовнинг хабар беришича, танқидий мақола ўрганиб чиқилган. Унда кўтарилган асосий муаммо ер масаласи бўлиб, 1996 йилда Марғилон шаҳар меъморчилик ва шаҳарсозлик бошқармаси томонидан шаҳар ҳокимининг шу хусусдаги қарорига асосан «Мунаввар» хусусий кичик корхонасининг эгаллаб турган ер майдони рўйхатдан ўтказилган.

Тадбиркор А. Ҳошимов эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжат сифатида Давлат мулк қўмитаси Фарғона вилоят бошқармаси томонидан берилган мувaққат давлат ордерининг нусхасини ҳамда олди-сотди шартномасининг нусхасини ер майдонларини рўйхатдан ўтказувчи шаҳар комиссиясига топширган. Ушбу ҳужжатларга асосан ер майдонларини ялпи рўйхатдан ўтказиш бўйича тузилган далолатномага мувофиқ, шаҳар ҳокимининг қарори билан умумий фойдаланишдаги 1630 кв. метр ер майдони «Мунаввар» хусусий кичик корхонасига фойдаланиш учун берилган.

Лекин масаланинг энг муҳим томони шундаки, давлат нотариуси (Д. Болтабоева) олди-сотди шартномасидан нусха олишда ва уни тасдиқлашда қўпол хатога йўл қўйган. Чунки шартноманинг асл нусхасида кўрсатилган 216,07 кв. метр ўрнига нусхада (копияда) шартномада умуман кўрсатилмаган 1630 кв. метр ер майдони сўз билан ёзилган бўлиб, нотариат ходими эътиборсизлик оқибатида ҳужжатни тасдиқлаб юборган.

Бунинг асосий сабабчиси тадбиркор А. Ҳошимов бўлиб, у олди-сотди шартномасини ўзбошимчалик билан ўзгартириб олган. Кейинчалик, ушбу қалбаки ҳужжатга асосан 1630 кв. метр ер майдонига даъво қилиб келган.

Ушбу масала Марғилон шаҳар ҳокимлигида тегишли мутахассислар томонидан муҳокама этилди. Унда шаҳар меъморчилик ва шаҳарсозлик бўлимига (М. Умаров), маиший хизмат кўрсатиш уюшмаси раҳбарига (М. Мамадалиев), давлат мулк бошқармаси шаҳар бўлимига (А. Бобоев), Тадбиркорлар палатаси раисига (О. Қаҳиев) ва нотариал идорасига (М. Рустамова) юқоридаги нуқсонлар кўрсатиб ўтилди ва келгусида бундай камчиликларга йўл қўймаслик чора-тадбирларини белгилаш вазифаси топширилди.

ОЛАМГА БИР НИГОҲ

ШРИ-ЛАНКАДА ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВИ

Куни кеча Шри-Ланкада президент сайлови бўлиб ўтди. Айтиш мумкинки, Жафна оролида бўлиб ўтган ушбу сиёсий воқеа халқаро ҳамжамиятнинг диққат марказида турди. Зеро, Шри-Ланкада мана, чорак асрдан ошдики, фуқаролар уруши тўхтагани йўқ. Мамлакатни икки лагерга бўлиб қўйган ҳарбий қарама-қаршилик ўтган давр давомида қарийб 55 минг кишининг ҳаётига зомин бўлди. Шу боис, Шри-Ланкада бўлиб ўтадиган ҳар бир сиёсий тадбир катта хавотир ва ташвиш билан кузатиб борилади. Кечаги президент сайлови буни яна бир карра тасдиқлади.

40 мингдан ортиқ ҳарбийнинг жанговар ҳолатга келтирилишига қарамай, сайлов барқарор шароитда ўтмади. Сирасини айтганда, Жафна оролининг бир қисмида мустақил давлат тузиш учун курашаётган "Тамил илама" (Озодлик йўлбарслари) ташкилоти президент сайловини ҳар қандай йўл билан бузишга ҳаракат қилиши олдиндан башорат қилинган эди. Шундай бўлиб чиқди ҳам. Сайловга икки кун қолганида, мамлакатда вазият ҳаддан ортиқ кескинлашиб кетди. Кўп минг кишилик сайловолди митингларида бир йўла икки террорчи танасига портловчи модда яшириб, ўзини портлатган. Оқибатда ўттиздан зиёд одам қурбон бўлди. 150 дан ортиқ киши жароҳат олди. Портлашларнинг бирида Шри-Ланканинг амалдаги президенти, сайловда асосий номзодлардан ҳисобланган Чандрика Кумаратунга ҳам оғир жароҳат олди. Бироқ у шифокорлар ёрдами билан омон қолди ва касалхонадан чиқиб, соқчилар ҳамроҳлигида ўз қароргоҳига етиб олди.

Умуман, Шри-Ланкада бу галги президент сайловига 11 киши ўз номзодини кўрсатган бўлса-да, асосий кураш амалдаги президент Чандрика Кумаратунга билан мухолифатдаги Бирлашган миллий партия йўлбошчиси Ранил Викремасингхе ўртасида борди.

Дастлабки натижаларга қараганда, Чандрика Кумаратунга 50,43 фоиз овоз олишга муваффақ бўлган. Ранил Викремасингхега эса сайловчиларнинг 42,25 фоизи овоз берган. Шундай қилиб, Шри-Ланкада президент сайлови ниҳоясига етди. Бу сайлов мамлакатга барқарорлик олиб келадими? Ижобий жавоб бериш мушкул. Чандрика Кумаратунга буни яхши тушунади. Унинг иккинчи муддатга сайланиши «тамил»чилар билан муросага келиш йўлларини топиш учун яна бир имконият экани эса нафақат Чандрика Кумаратунга учун, балки Шри-Ланка халқи учун ҳам муҳим.

Бугунги Пхеньян.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Кубанинг "Кубана-де-авиасьон" авиакомпаниясига тегишли самолёт Гватемаланинг "Ла-Аурора" халқаро аэропортида ҳалокатга учради.

* * *

Венесуэла мамлакатида янги конституция кучга кирди.

* * *

Исроил-Сурия тинчлик музокаралари 2000 йил 3 январда АҚШда бўлиб ўтади.

* * *

Буюк Британия қашшоқ мамлакатларнинг саккиз миллиард АҚШ долларига тенг қарзидан кечишга қарор қилди.

* * *

Нигерияда яқинда беш йил муддатга мамлакат президенти этиб сайланган Мамаду Танжанинг қасамёд қилиш маросими бўлиб ўтди.

* * *

Исроил полициячилари 2000 йил кириши арафасида мамлакатда хавфсизлик чораларини кўрмоқда.

* * *

Жаҳон Банки Қозоғистонга 140 миллион АҚШ доллари миқдоридаги кредитни 20 йил муддатга беради.

* * *

Фрелимо ҳукмрон партияси етакчиси Жоаким Чиссано Мозамбекнинг янги президенти этиб сайланди.

Нима? Қачон? Қаерда?

ЯНГИ ЙИЛГА ҲОЗИРЛИК

Янги йил тантаналарида Лондонда тартибни сақлаш учун нафақат кучайтирилган полиция қисмлари, балки ҳарбий авиация ва армия бўлинмалари ҳам жалб қилинади. Мамлакат ички ишлар ва мудофаа вазирликлари кутилмаган ҳодисалар ва юзага келиши мумкин бўлган тартибсизликларнинг олдини олиш учун махсус режа ишлаб чиқди. Янги йил оқшомида амалга ошириладиган бу операция вазирликларга 33 миллион фунт стерлингга тушади.

ПОКИСТОН ХАЛҚАРО ТЕРРОРЧИГА ҚАРШИ

Покистон ҳукумати халқаро террорчи Усама бин Ладин муаммосини ҳал қилишда ҳамкорлик қилишга тайёрлигини билдирди. Мамлакат ички ишлар вазири Муиниддин Ҳайдар ана шундай деди. Унинг сўзларига қараганда, Исломобод маъмурияти терроризмнинг қўллаб-қувватланишига қаршидир. Усама бин Ладин ишини ҳал қилиш учун АҚШ ва Афғонистон музокаралар ўтказиши ва бир-бирларининг фикрларини тинглаши зарур, агар улар бу масалада бизга мурожаат қилишса, ҳар қандай ёрдам кўрсатишга тайёрмиз, деди вазир.

ҚОЧҚИНЛАРГА ЁРДАМ

Германия ҳукумати Шимолий Кавказдаги қочқинларга инсонпарварлик ёрдамини кўпайтирмоқчи. Мамлакат ташқи ишлар вазирлиги маълумотига қараганда, минтақада вазият ёмонлашаётгани ва ҳавонинг совуқлиги муносабати билан инсонпарварлик ёрдами миқдори 4 миллион маркага оширилади.

БМТ маълумотига кўра, ҳозирга қадар Немис ва Халқаро қизил хоч қўмиталари ҳамда беғараз "Кэр" ташкилоти Шимолий Кавказга 2,7 миллион марка миқдорида инсонпарварлик ёрдами етказиб берган.

ЎзА ва хориж матбуоти хабарлари асосида тайёрланди.

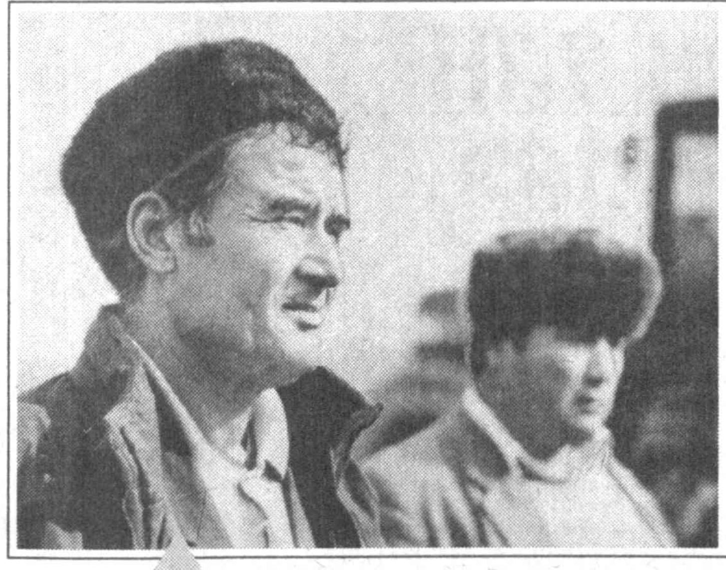

ТЎКИНЧИЛИККА ҲИССА

Қарши туманидаги «Истиқбол» жамоа хўжалиги деҳқонлари 1999 йилги режаларни ортиғи билан уддаладилар. Албатта, моддий манфаатдорлик ҳам шунга яраша.

— Хўжалигимиз тасарруфидаги 1020 гектар майдонда пахта, 900 гектар ерда ғалла парваришланади, — дейди жамоа етакчиси Очил Гулов. — Бундан ташқари чорвачилик, паррандачилик, пиллачилик, полизу сабзавотчилик сингари соҳалар ҳам яхши ривож топган. Ҳосил кўрсаткичлари ёмон эмас. Айни дамда ўз вақтида экилган ғалламиз баравж. Суғориш ишларини бошлаб юборганмиз. Ғалла ҳамда пахта етиштиришда алмашлаб экишга қатъий амал қилаяпмиз. Мавжуд пахта майдонлари келгуси мавсум учун тахт қилиб қўйилди.

Хўжалик жамоаси ташландиқ ерларни ўзлаштириш борасида ҳам намунали ишларни амалга оширмоқда. Шу мақсадда 3 та «Кейс», 4 та «Олтой» ва битта «К—700» тракторлари кучидан унумли фойдаланилаётир.

СУРАТЛАРДА: ижарачи Дилмурод Омонов ва бўлим сардори Нарзилло Холбоев; далалар янги ҳосилга тайёрланмоқда.

Шомурод ШАРОПОВ (ЎзА) олган суратлар.

«ТУРОН»
АКЦИОНЕРЛИК ТИЖОРАТ БИРЛАШТИРУВ БАНКИ

Муҳтарам юртдошлар!

Барчангизни кириб келаётган Янги 2000 йил билан самимий муборакбод этамиз!

Она юртимиз гуллаб яшнайверсин, ҳур диёримиз пойдевори янада мустаҳкамланаверсин.

Сизларга сиҳат-саломатлик, хонадонингизга қут-барака, осойишталик ва бахту иқбол тилаб қоламиз.

Янги йилингиз қутлуғ бўлсин, азизлар!

2391

Манзил: 700011, Тошкент ш., Навоий кўчаси, 44.
Тел.: 144-23-97, 144-25-65, факс (3712) 144-33-94, телекс 11-66-04.

"ЎЗБЕКНЕФТГАЗ" МИЛЛИЙ ХОЛДИНГ КОМПАНИЯСИГА ҚАРАШЛИ

"МУБОРАКНЕФТГАЗ"
ГАЗ КОНЛАРИ БОШҚАРМАСИ

Мамлакатимиз аҳлини

Янги 2000 йил билан

муборакбод этишдан бахтиёрдир.

Ўтган саккиз йил ичида бошимиздан кечирган синовлар, тараққиёт йўллари, шубҳасиз, янги — 2000 йил учун мустаҳкам замин бўлади. Зеро, Озодлик ва Эрк бизга Ватан юрак каби ягона эканлигини, унинг саодати учун чинакамига меҳнат қилишни ўргатди. Ҳеч шубҳа йўқки, биз учун энг қийин давр ортда қолди. Кириб келаётган янги йил эса жасоратли халқимиз, муқаддас Ватанимиз учун нурли, саодатли ва чароғон йил бўлажак, иншооллоҳ.

Азиз ватандошлар!

Бугун биз янги аср арафасида, минг йилликлар туташган тарихий дамларда турибмиз. Ана шундай қутлуғ кунларда нуроний оталаримиз, мунис оналаримиз юртимизда тинчлик ва омонлик мангу бўлишини Яратгандан сўрайдилар. Шунда бизнинг ҳам кўнглимиздан, юрагимиздан беихтиёр эзгу тилаклар кечади: бепоён юртимиз узра Озодлик ва Эрк қуёши мангу нур сочаверсин. Ўзбекистон дея аталмиш табаррук диёримизнинг обрўсига-обрў қўшилсин, элимизнинг, миллатимизнинг шон-шуҳрати янада зиёда бўлсин. Илоё, унинг нурли манзил сари дадил бораётган зафарли карвонига кўз тегмасин. Мустақиллигимиз абадий бўлсин!

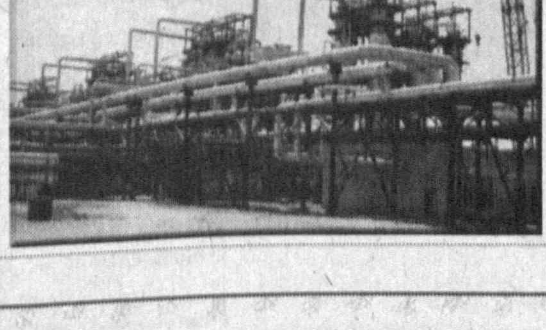

Азиз халқимизни, гўзал Ватанимизни ғараз кўзлардан Аллоҳнинг ўзи асрасин. Ўзбекистоннинг буюк келажагини кўрмоқ бахти барчамизга насиб қилсин.

Бошланаётган янги — Совлом авлод йилингиз қутлуғ бўлсин, азиз юртдошлар!

2404

ЖУМЛАИ ЖАҲОН ТАН БЕРГАН АЗАМАТЛАР

— Кеча ким ўйлаганди, Андижондан иккита йигит чиқиб, дунёни лол қолдиради деб.

— Яна қаерда денг — манаман деган Америкада.

— Ахир, ер юзида олти миллиард халқ, 185 давлат бор. Йигитларимиз улар орасида тонг юлдузидек бўй кўрсатди. Жумлаи жаҳон тан берди азаматларга.

— Дунёда Ўзбекистон деган ёш, навқирон мамлакат борлигидан, йигитлари Алпомиш авлодидан эканидан, томирларида буюк соҳибқирон Амир Темур, Бобурмирзолар қони жўш уриб оқаётганидан далолат бериб, байроғимиз мағрур кўтарилди.

— Юракка ҳадик, қўрқув солувчи номдор рақибларини эсанкиратиб қўйувчи даҳшатли зарбаларидан кейин ҳам тишининг оқини кўрсатмаган, орияти қаттиқ йигитларимиз байроғимизни кўзларига суртиб йиғлашди.

— «Ойнаи жаҳон»га термулганча киприк қоқмай, юрагимизни ҳовучлаб ўтирган биз, томошабинлар-чи? Бизларниям кўзларимиз намланди-да, ахир. Истиқлолдан аввал бу хилдаги баҳодир йигитлар йўқмиди? Кураш тушиб елкаси ер ўпмаган Мулла Ўсар, Али полвонларнинг авлодлари, шогирдлари каммиди? Дунё кўз тикиб турган рингни ишғол қилиб Ватанига ғалаба билан қайтган Ўткирбек, Маҳаммадқодирга ўхшаш йигитлар қаерда эди? Катта халқнинг алп келбатли баҳодирлари, гап-сўзини бировга бермайдиган мард ўғлонлари бисёр эди. Бироқ «буюк оғаларимиз» ўз тасарруфидаги юртдан ботирлар чиқишини, довруқ таратишини хоҳламас эди. Ой ҳам, кун ҳам ўзлари учун чиқиши шарт эди.

— Истиқлол ўнлаб, юзлаб спортчиларни, хусусан, бокс усталарини кашф этди. Улар қаторида жаҳон чемпионлари — андижонлик Маҳаммадқодир Абдуллаев, Ўткирбек Ҳайдаров, шунингдек, Руслан Чагаев, Тўлқин Турғунов, Сергей Михайлов ва бошқалар бор.

— Бу каби спортчилар ўз-ўзидан пайдо бўлаётгани йўқ, албатта.

— Сезаяпсизми, кейинги пайтда ёшлар анчайин ўзгариб кетди. Саккиз-тўққиз йил наридаям ўлиб-тирилиб ҳаракат қилганинг билан барибир ниятингга етолмайсан, «замон кимники — зўрники», деган тушунча онгимизга ин қуриб олганди. Шу сабабданми, йигит-қизларимиз қанча иқтидорли, қобилиятли, талантли бўлмасин имкониятини тўла намоён қилолмас эди. Энди-чи? Ёшларимиз мустақил фикрлаяпти. Эртанги кунга ишонч, умид билан қараётир. Бир ишга қўл ургудай бўлса бормиди, бемалол уддасидан чиқмоқда.

— Шу ўринда узоққа бормай Ўткирбек Ҳайдаровни олиб

Спортимиз юлдузлари

кўрайлик. Унинг отаси ўз ўғлининг Руфат Рисқиевдай жаҳон чемпиони бўлишини орзуларди. Умри қисқа экан, орзу қилган кунларига етиб келолмади. Уч ўғил, икки қизнинг тарбияси муштипар аёл — Хосиятхон опа зиммасига тушди. Ўткирбек оиланинг тўнғичи. Ёши йигирма бешда. У бокс оламига жуда ёшлигидан кириб келди. Андижонлик машҳур мураббий, раҳматли Раҳимжон ака Каримов ўрта бўйли, кўзлари чақнаб турувчи, абжир ва ўктам Ўткирбекка бокс сирларидан сабоқ берибгина қолмади. Аксинча, ўсмирда ўз кучига ишонч ҳиссини уйғотди. Тинимсиз машқ, мустаҳкам ирода, қатъиятлилик унга бахт ва омад келтиришини қайта-қайта уқтирди.

— Ўткирнинг укалари — Умиджон билан Нозимжон ҳам Раҳимжон ака қўлида чиниқишган.

— Кейинчалик ака-укалар «Олимпиада ўринбосарлари» билим юртида Марс Қўчқоров, Александр Размахов, Валентин Залотаревдан сабоқ олишди.

— Ўткирбек 75 килограмм вазн тоифасида жанг қилади. Унинг зарбалари аниқ нишонга тегади, ҳимоя усули пухта. Ўзбек ўғлони кучли зарбалар бериш билан чарчамайди. Ринг эса аёвсиз, бетўхтов кураш билан интиҳо топади. Унинг рақибларини кучсиз деб бўлмайди. Бири шиддаткор, яна бири айёр ва тажрибали. Бироқ Ўткирбек қаршисида ўша машҳурлар, номдорлар бу гал ожизлик қилдилар, ўзбек ўғлонининг куч-қудрати олдида таслим бўлишдан ўзга чора топилмадилар. Ўткирбек ҳамма рақибидан ғолиб келди ва жаҳон чемпиони бўлди.

— Жалабек қишлоғида ҳайдовчи бўлиб ишлаган Ёқубжон аканинг ўғли Маҳаммадқодир Абдуллаевни айтинг. У нафақат Андижоннинг, балки Ўзбекистоннинг фахри. Осиёнинг энг кучли боксчиси, кўплаб халқаро мусобақалар ғолиби, жаҳон кубоги соҳиби, Олимпиада ўйинлари иштирокчиси Маҳаммадқодир Хьюстон (АҚШ)да бўлиб ўтган жаҳон биринчилигига битта мақсад — чемпион бўлиш учун борган эди.

— Ҳар икки йигитимиз республикамиз мустақиллигининг саккиз йиллик тўйига Америкадан олтин медал олиб қайтди.

— Шу ўринда яна бир абжир йигит Тўлқин Турғунов ҳақида гапирмаслик инсофдан бўлмас. Тўлқин Маҳаммадқодирдан анча ёш. Лекин Марказий Осиё ва Осиё ғолиблиги нашидасини сурган. Халқаро беллашувларда ғолиб чиқиб, танилган. Жаҳон чемпионатида ярим финалгача етиб борган Тўлқин Хьюстон рингида финалга чиқди. У фақат АҚШнинг энг машҳур боксчисига ютқазиб, кумуш медалга сазовор бўлди. Гапнинг сирасини айтганда, буям ҳазилакам ютуқ эмас.

— Ҳар уч йигит ҳали бизга кўп қувончлар, шодликлар олиб келишига, мамлакат спортини янада юксакларга кўтаришига, Ўзбекистон номини дунёга танитишига шубҳа йўқ.

«Армия хизматига яролмаган» ўзбек йигитларининг вакиллари Истиқлол туфайли бутун жаҳонни лол қолдирмоқда. Ўзбек ўғлонларининг не ишларга қодирлигини кўз-кўз қилмоқда. Шуниси қувончлики, чемпионларнинг издошлари кун сайин кўпаймоқда. Булоқлар энди кўз очяпти. Улар юрт келажаги, Ватан ифтихоридир.

Андижон шаҳридаги Бўстон даҳасида яшовчи бокс ишқибозлари Тўхтасин Раҳматуллаев билан Раҳматжон Расуловнинг бир пиёла чой устидаги гурунгини «Халқ сўзи» мухбири О. ШОДМОНАЛИЕВ қоғозга туширди.

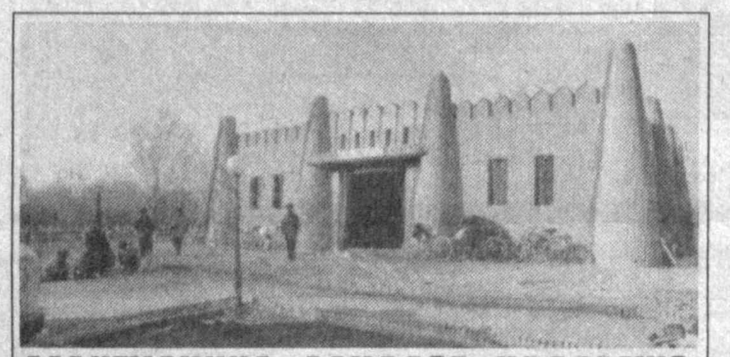

МАНГУЛИККА ДАХЛДОР ҚАДАМЖО

Хоразмда ўзбек адабиётининг таниқли намояндаси Муҳаммад Ризо Эрниёзбек ўғли Огаҳийнинг 190 йиллигига бағишланган тантаналар бўлиб ўтганлигидан барчанинг хабари бор. Юбилей кечасига Тошкентдан, Қорақалпоғистон Республикасидан, мамлакатимизнинг барча вилоятларидан жамоатчилик вакиллари, олимлар, шоир ва ёзувчилар ташриф буюришди.

Ушбу тадбир иштирокчилари Огаҳий ва унинг тоғаси, таниқли шоир Шермуҳаммад Мунис қабрларини зиёрат этдилар. Шунингдек, улар Хива туманининг Эски Киёт қишлоғидаги Огаҳий уй-музейида ҳам бўлишди. Бу ерда шоир ва олимнинг бой адабий-илмий меросининг турли жиҳатларига ёритилган, таниқли тадқиқ этишга бағишланган илмий асарлар экспозицияси ташкил этилган. Уй-музей ҳамиша зиёратчилар билан гавжум. Улар забардаст шоирнинг ижод намуналари билан танишиб, катта таассурот олдилар. Зеро, буюк инсон яшаган уй ҳар доим авлодлар эъзозида бўлади.

СУРАТЛАРДА: Огаҳий уй-музейининг ташқи кўриниши; Хива туманидаги Огаҳий хиёбони.

Омонбой МУРОТОВ (ЎзА) олган суратлар.

БУ АЖИБ ДУНЁ

ҚАЙСИ ТИЛНИ ЎРГАНИШ ОСОН?

БМТнинг статистика хизмати тўплаган маълумотга кўра, инглизларнинг ўз она тилларини ўрганишлари учун ўртача 8 ой вақт кетаркан. Испанлар эса 2-3 ой сарф қилар-канлар, холос. Ҳаммадан кўра японларга қийин. Улар хатто ўрта мактабни битиргандан кейин ҳам она тилини ўрганиш билан шуғулланишади.

ҚАРИЯЛАРГА ЙЎЛ ОЧИҚ

Жаҳондаги турли шаҳарлар каби Пекинда ҳам кўчани фақат белгиланган жойдан кесиб ўтиш мумкин. Лекин Хитой пойтахтида қариялар кўчани кесиб ўтиш учун алоҳида имтиёзга эга. Ёшини ёшдан ошган кечикиб қолиш ҳолатлари кўп бўлган кишилар кўчани ўзлари хоҳлаган жойидан кесиб ўтишлари мумкин, бу вақтда хайдовчилар машиналарини тўхтатиб туришлари шарт.

ЎЗИНИ-ЎЗИ ЖАЗОЛАДИ

Америкалик Гранд-Айленд шаҳрида (Небраска штати) яшовчи Жон Хитингга бир кунда судлан иккита чақирув қоғози келди. Биринчиси — судья бўлгани учун, иккинчиси эса жавобгар сифатида. Судья Хитинг ўз ютини кўчага тумшуғбогсиз қўйиб юборгани учун жарима тўлаши керак эди. Хитингни ишини кўриши керак эди. Шунлай қилиб, судья Хитинг ўзини 10 доллар жарима тўлашга ҳукм қилди.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИНИ КИРИБ КЕЛАЁТГАН

Янги йил билан

чин қалбимиздан табриклаймиз!

Барчангизга мустаҳкам соғлик ва катта бахт-саодат тилаймиз!

«Сурхон Ажанта Лимитед»

Ўзбекистонда фармацевтик маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи етакчи қўшма корхонадир.

2374

ТАШКИЛОТ

Д-20, Д-50 мм.ли пўлат қувурларни сотади.

Мулоқот учун телефонлар: 41-31-72, 41-29-94, 41-25-72, 41-22-61, 41-27-04.

2323

«West International Co. Ltd.» ЧЭК Низом жамғармасини 500000 АҚШ долларидан 402128 АҚШ долларигача камайтиради.

UZMACOM GSM

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИНИ ВА ЎЗ МИЖОЗЛАРИНИ КИРИБ КЕЛАЁТГАН

ЯНГИ 2000 ЙИЛ БИЛАН МУБОРАКБОД ЭТАДИ!

СИЗЛАРГА ТИНЧЛИК, БАХТ-САОДАТ ҲАМИША ЁР БЎЛСИН!

Бизнинг манзилимиз: Тошкент ш., "Халқлар дўстлиги" шоҳ кўчаси, 8.
Телефонлар: (998 71) 100-00-15, 100-00-16, 100-01-31, 173-00-15.
Факс: (998 71) 100-98-98, 120-63-78.

2393

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди жамоаси Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди раисининг ёрдамчиси Ҳ. К. Авезовга синглиси

Жамила АВЕЗОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Энергетика ва электрлаштириш вазирлиги раҳбарияти ҳамда жамоаси Қуйи-Бўзсув ГЭСи каскади раҳбари Турсунали Абдулақовга онаси

Суйлихон ая МИРЗАЖОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети жамоаси «Информатика ва информацион технологиялар» кафедраси мудири Ахат Сатторовга онаси

Нозикхон ая БЕРДИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Муштум» журнали жамоаси журнал бўлим мухаррири Қутби Носирова вилоди мухтарамаси

Умринисо ФАЙЗИБОЙ қизининг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

«Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси жамоаси собиқ «Ўзглавснабсбыт» бошқармаси раҳбари

Наби ВАХОБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Бадиий ҳунармандчилик ва амалий санъат «Мусаввир» илмий ишлаб чиқариш маркази ва ижодий жамоаси ўзбек миллий кулолчилигининг йирик намояндаси, Самарқанд кулолчилик мактабининг устазодаси, таниқли кулол

Абдураим МУХТОРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. РИЗАЕВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУХИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0999, 23276 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ХАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — Н. ТОШЕВ.
Навбатчи — О. РАЖАБОВ.
Мусаҳҳих — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 22.20
1 2 3 4 5 6